

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 220/2017-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 19. apríla 2017 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKČIA], [REDAKČIA], zastúpenej Advokátskou kanceláriou JUDr. Halagan, s. r. o., Framborská 253/21, Žilina, v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Ing. Ján Halagan, vo veci namietaného porušenia jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Žilina v konaní vedenom pod sp. zn. 2 C 363/2012 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKČIA] o d m i e t a pre zjavnú neopodstatnenosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 28. marca 2017 doručená sťažnosť [REDAKČIA] (ďalej len „sťažovateľka“) vo veci namietaného porušenia jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Žilina (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 2 C 363/2012 (ďalej len „napadnuté konanie“).

2. Sťažovateľka v sťažnosti uviedla, že je účastníčkou konania na strane žalovaného, predmetom ktorého bolo určenie neúčinnosti právnych úkonov, ktoré iniciovali žalobcovia žalobou z 28. novembra 2012. Uznesením sp. zn. 2 C 363/2012 zo 4. decembra 2012 okresný súd až do právoplatného skončenia veci zakázal sťažovateľke nakladať s nehnuteľnosťami, ktorých sa predmetné konanie týkalo. Po odvolaní sa sťažovateľky proti predmetnému predbežnému opatreniu a po rozhodnutí odvolacieho súdu o tomto odvolaní bol spis vrátený okresnému súdu, ktorý po vykonaní viacerých úkonov a pojednávaní vyhlásil 21. júla 2016 rozsudok, ktorým rozhodol vo veci samej.

3. Sťažovateľka predovšetkým namieta neodôvodnenú dĺžku rozhodovania o odvolaní proti rozhodnutiu, ktorým jej bola uložená povinnosť uhradiť súdny poplatok, čo trvalo okresnému súdu 10 mesiacov. Celkovo konanie na okresnom súde trvalo približne štyri roky. Zákonný sudca navyše porušil ustanovenia týkajúce sa lehoty na písomné vyhotovenie rozsudku. Okresný súd svojou nečinnosťou porušil právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov.

4. V petite podanej sťažnosti sťažovateľka žiada, aby ústavný súd vydal nález, v ktorom vysloví porušenie jej základného práva postupom okresného súdu v napadnutom konaní, okresnému súdu prikáže konať bez zbytočných prietáhov a jej prizná primerané finančné zadosťučinenie vo výške 3 000 eur, ako aj úhradu trov konania.

II.

5. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

6. Ústavný súd návrh predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na jeho odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

7. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na prerokovanie ktorých nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

8. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov.

9. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom všeobecného súdu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom všeobecného súdu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých namietal, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (IV. ÚS 92/04, III. ÚS 168/05, IV. ÚS 221/05).

10. Zjavná neopodstatnenosť sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na konanie bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy môže vyplývať aj z toho, že porušenie tohto základného práva sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, ktoré z hľadiska jeho druhu a povahy netrvá tak dlho, aby sa dalo vôbec uvažovať o zbytočných prietáchoch (m. m. II. ÚS 93/03, II. ÚS 177/04).

11. Predmetom konania pred ústavným súdom je nárok sťažovateľky na ochranu označeného základného práva postupom okresného súdu v namietanom konaní.

12. Ako vyplýva z obsahu samotnej sťažnosti, okresný súd vo veci samej rozhodol rozsudkom ešte 21. júla 2016, proti ktorému sa sťažovateľka odvolala, o ktorom dosiaľ nebolo právoplatne rozhodnuté. Postup pred Krajským súdom v Žiline nie je predmetom sťažnosti.

13. Pri posudzovaní predmetnej veci sa ústavný súd osobitne zameril na preskúmanie opodstatnenosti sťažnosti, keďže pri sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy berie do úvahy, že odmietnuť sťažnosť ako zjavne neopodstatnenú možno „vzhľadom na skutočnosť, že celková doba konania pred súdom, ako aj postup zákonného sudcu nesignalizovali reálnu možnosť vzniku zbytočných prietahov, a tým ani porušenie základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy“ (II. ÚS 109/03), „argumenty v sťažnosti sťažovateľa nepreukázali v čase podania sťažnosti takú intenzitu porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, aby bola sťažnosť prijatá na ďalšie konanie“ (II. ÚS 93/03), resp. že „na základe skutočností uvedených v sťažnosti nemožno postup súdu považovať za taký, ktorý by signalizoval pri predbežnom prerokovaní možné porušenie základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy“ (II. ÚS 131/03).

14. Ústavný súd konštatuje, že namietané konanie na okresnom súde trvalo od 28. novembra 2012, keď bola doručená žaloba okresnému súdu, do 21. júla 2016, keď bol vyhlásený rozsudok vo veci samej. Konanie na okresnom súde bolo v čase podania ústavnej sťažnosti už skončené, čiže stav právnej neistoty sťažovateľky bol už odstránený.

15. Z tohto dôvodu ústavný súd odmietol sťažnosť sťažovateľky už po jej predbežnom prerokovaní ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde, a preto už nepovažoval za potrebné a dôvodné zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľky.

16. Na margo petitu, ktorý formulovala sťažovateľka v sťažnosti, ústavný súd poukazuje na skutočnosť, že podľa § 20 ods. 4 zákona o ústavnom súde je ústavný súd viazaný návrhom na začatie konania okrem prípadov výslovne uvedených v tomto zákone. Ústavný súd teda môže rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľka domáhala v petite svojej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorého označila za porušovateľa svojich práv (m. m. II. ÚS 19/05, III. ÚS 2/05). Uvedené osobitne platí v prípadoch, v ktorých sú osoby požadujúce ochranu svojich základných práv a slobôd zastúpené kvalifikovaným právnym zástupcom, advokátom. Podľa § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania sa ústavnému súdu podáva písomne. Návrh musí obsahovať, akej veci sa týka, kto ho podáva, prípadne proti komu návrh smeruje, akého rozhodnutia sa navrhovateľ domáha, odôvodnenie návrhu a navrhované dôkazy. Podľa § 50 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť okrem všeobecných náležitostí uvedených v § 20 musí obsahovať označenie, ktoré základné práva alebo slobody sa podľa tvrdenia sťažovateľa porušili, označenie právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo iného zásahu, ktorým sa porušili základné práva alebo slobody, a označenie, proti komu sťažnosť smeruje. Keďže sťažovateľka za porušovateľa svojich práv označila iba okresný súd, neprichádzalo do úvahy, aby ústavný súd skúmal prípadné porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov odvolacím súdom. Okrem toho v samotnom petite sťažnosti chýba ako základná náležitosť označenie základného práva, ktoré bolo podľa tvrdenia sťažovateľky porušené, a označenie porušovateľa tohto základného práva, teda presné označenie okresného súdu.

17. V súvislosti s uvedeným nedostatkom ústavný súd pripomína, že tento nie je povinný odstraňovať z úradnej povinnosti. Na takýto postup slúži inštitút povinného právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom, pričom z doterajšej rozhodovacej činnosti ústavného súdu jednoznačne vyplýva, ako ústavný súd posudzuje nedostatok zákonom predpísaných náležitostí podaní účastníkov konania (napr. IV. ÚS 77/08, I. ÚS 368/2010, III. ÚS 357/2010, II. ÚS 309/2010, I. ÚS 162/2010, IV. ÚS 234/2010, III. ÚS 206/2010, IV. ÚS 159/2010, IV. ÚS 213/2010, IV. ÚS 134/2010). Podľa § 18 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov advokát je povinný dôsledne využívať všetky právne prostriedky, a takto chrániť a presadzovať práva

a záujmy klienta. Tieto povinnosti advokáta vylučujú, aby ústavný súd nahradzoval úkony právnej služby, ktoré je povinný vykonať advokát tak, aby také úkony boli objektívne spôsobilé vyvolať nielen začatie konania, ale aj prijatie sťažnosti na ďalšie konanie, ak sú na to splnené zákonom ustanovené predpoklady. Osobitne to platí pre všetky zákonom ustanovené náležitosti úkonov, ktorými začína konanie pred ústavným súdom. Aj v tomto ohľade naďalej zostáva v platnosti zásada „vigilantibus iura scripta sunt“, t. j. bdelým patrí právo, o to zvlášť, ak ide o osoby práva znalé (napr. advokáta).

18. Nad rámec uvedeného ústavný súd poznamenáva, že v zmysle ustanovenia § 20 ods. 2 zákona o ústavnom súde sa k návrhu na začatie konania musí pripojiť splnomocnenie na zastupovanie sťažovateľky advokátom, ak tento zákon neustanovuje inak. V splnomocnení sa musí výslovne uviesť, že sa udeľuje na zastupovanie pred ústavným súdom. Ústavný súd v zhode so svojou skoršou judikatúrou považuje za potrebné zdôrazniť, že zmyslom inštitútu splnomocnenia je, že sa udeľuje inej osobe v rozsahu vymedzenom splnomocniteľom, pričom splnomocniteľ uvedeným úkonom dáva tretím osobám najavo, v akom rozsahu ho splnomocnená osoba zastupuje.

„*Plnomocnenstvo*“ zo 6. marca 2017 doručené sťažovateľkou spolu s ústavnou sťažnosťou však vykazovalo chybu neurčitosti, keďže v ňom nebolo vymedzené, ktoré základné právo sťažovateľky malo byť v napadnutom konaní pred okresným súdom porušené.

19. Vzhľadom na už uvedené ústavný súd konštatuje, že aj keby neodmietol podanú sťažnosť sťažovateľky z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti (pozri výrok), bolo by ju potrebné odmietnuť z dôvodu nesplnenia zákonom predpísaných náležitostí, pretože sťažnosť vykazuje z už uvedených dôvodov taký nedostatok náležitostí predpísaných zákonom, ktorý by taktiež mal za následok jej odmietnutie (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 19. apríla 2017